

САГА ОЛОХ

ХАБЫАТ
1931 СЫЛ АЛТЫННЫ
15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

РСФСР КОМПАРТИЯТЫН ЧУРАПЧЫТААЫ РАЙКОМУН
УОННА НАРОДНАА ДЕПУТАТТАР ОРОУОННААЫ
СОВЕТТАРЫН ОРГАНА

№ 138 (7055).

1990 жыл. Сәтінның 20 күні.
ОПТУОРУНҢЫҢ

Садикати
3 харчы

Рынок экономикатыг киирээри туран

ВЙ-САНАА ТОСТУ УЛАРЫЙЫАХТААХ

Нэһилинньинни табаарынан, аһылык бордодукта-
ларынан хавчыйымыга бодон итэҕэстэр баалларын
туһунан оройуоннаады «Сага одох» хаһыанка үгүс-
түк суруллар. Райпотребсоюз, былаанын теһе да
толорон, өссө ааспыт сылаадыгытлар 1950 тыһ.
солк. аһаран иһэр, син-биир ас-таһас кырымыччык.
Кэлин кэмгэ дьон рынок усуллубуһагытар потреби-
тельскай кооперация хайдах сайдыай, үлэллэй диэн
элбэхтэ мыйталаһар буолдулар.

Потребительский кооперации хара тариалалыгтай байдгийн байдга нэрвүүлэн үлдэлээр тарилга буулар. Өмнө пайлзгаа таахтар мусуфт үнтэригэр тарагдирар, тусна усталаах. Ол эрэзри нэлэйн 50-аа сылга нийн устлаба билинкллэгт, го-сударственный тарилга курдук көрүүлэр буолбутун бука бары билэбит. Омон рыночной сыйбан-наһомоларса кинрингэ, туох-ханын; киникэ, итх киннерүүлүөхтөөх, баар токуртуулар сүөх онго-буулуохтаахтар — пот-ребкооперация дьыннээх пайшиктар эрэ тарилгала-ба буолуох тустаах.

1988 снллаахха буол-
бут ССРС потребитель-
ской кооперацийтын XII
сезна быһаарбытын кур-
дук, устаабынан көрүл-
лүр байыи бэйэ салалы-
выннын принциптары
олоххо киллэрин соруға
турар. Оройуонга ити
устаабы олоххо киллэрэр
уонна тутуһунарар ор-
ганынан аналлаах совет
уонна нини президиума
(председатель М. И. Бе-
лых) буолаллар. Ол ээр-
ри бу законодательный
орган күн бүгүнүгэр дьэ-
ри туох да дьайылаах
үлэтэ суох. Пайщиктаах
тур ис демократиялар
үлэлээбэт буолан, эргин-
нэ итэрс-быһаарс, эр-
гинн бырабылаларын ку-
руубайлык кэини сала-
нан таһаарышша турар.
«Холбос» бырабыланын-
мата 1990 сыл балаан-
ынын 14 күнүгэр «Де-
мократическая төрүттэри
бөдөрөгтүүгү» үлэни кү-
түрдүү уонна байыи бэ-
йэ салалыынытыгар об-
щественность оруолун үр-
дэни туһунан» дьэи уу-
раады ылынан турар.
Итинна олохурул биниги
пайщиктаахтар ортолору-
гар үлэни сагаларын төрү-

Инхэтгэхлэгт, Онуусах бас-
таны хардмы бийнхыг
нан пийциктаахтары са-
гардан регистрциаллах-
таахлыг, Бийнги оро-
йуоммутугар 10 тийн
пийциктаах баар дээр
эрэри, итг сымплара
балаһманһаны баарынан
кердөрбөт, Сорохтор ик-
киин-үсгүү пийцикт кн-
инискэлзэхтөр, сорохтор
букатын да пийциктаах
бүлбүлэтэхтөр.

Рыночный экономия баһамнаһыаһтар пай-
цига суох киһи маһа-
һын диэки сирэйи ту-
тара көгүллэнэ суоҕа.
Пайиһктаахтар төрүтэ-
ни сайыннарыыга, табаа-
ры булууга уонна үлэ-
тигэ кыттыыллара кө-
пүөхтээх. Онуоха биир
суолуһан үсунуос кээ-
һи улаатыннарыы бу-
луон сөп. Холбур.
Мэҥэ-Хаҥалас оройу-
нуу Хаптавай нэһилиэти
пайиһктаахтара 50 солк
үсунуһу уккуттар, оно-
төрүтэлэрэ сайдарыттар
улаханнык көмөлөспү-
тэр. Калар ортуһар пот-
ребкооперация табаа-
ры, атын да өҥөлөрүнэ
пайиһктаах эрэ туһанар
буолуоҕа. Ону сүрүннө-
чдиринэн үөлэ эһит со-
веттарбыт иһинэ саҥа
төрүтлэр участвактардаа-
бы кооперативнай коми-
теттар буолуохтара. Олох-
тоох Советтар бу күн-
нэргэ нэһилиэһиннээ-
һи уһууһу участванта-
тыыран. пайиһктаахтар
уопсай муһуһахтарын ы-
һтап, ити комитеттары
олохтуохтаахтар. Коми-
теттар пайиһктаахтар бы-
һаччы хентуруолдуур ор-
ганнарын быһымтыһа
эргичи быраабылалары
туһуһууу, төһөгө үлэ-
тинни хаачыһыахтаах-
тар. Билигин курду-
ханнык да Совет, сөлө-
п ороһууларын таһаарта-
рыһ сүөхтээхтэр.

ССРС Министрдерин
Совета аспект бэс ийн-
гар 491 №-дэх уурааг-
ылымшгыт. Огноо потреб-
кооперация систематыгар
государственной сокуон-
нар, инструкциялар тар-
данмыллара уонна бул-
гуччулаах буолуулар
сымнанан аадыллына.
Уобустон быдааннаабын,
салалта структуратын
илян бизрени, штаттары-
нан, окладын хаарчы-
таабын эмсолоох кестүү
быдыытыннан сыналланы

Билдэрин курдук, кооперативнай бас билэн го-сударственный бас билэгтэй тусга аймагы лаах, ошон рынокна да киригтэ тусгалаах боу-луода. Холобур, араас коммерческой, акционер-най обществоларга киригтэ пайингтаахтарга бйааччы тутулуктаныада. Кинилэри хааччыйыгы хоромнью оёонуллубат эрэ түбэлтэтигэр ол нон-лудэныада. Хааччыйыгы туслар сыйлант про-изводственной тарилгалэри кытта бйааччы сибээһи тутуһан үлэлиахтээх. Бу түгэһнэ бэйэтигэр баар ресурсалары (сырьены) даһаны, табаары даһаны хантан да тутулуга суоё бейитин көрүүтүнэн дйа-лыахтээх.

ССРС Президенты баянгарытын курдун, из-
лэр сылга табыр салла-
һынан хааччылыы 1990
сыл тайымыттан түһүө
суохтаах. Ол ээрин ба-
һаһынна хайы-үйэ ы-
раата. Биллэрин курдун,
поставщиктар онорбут бо-
родууксуйаларын 20-30
бырыһаанын байлалар
бас биллэлэр. Оттон ол
бизнэс охсуута суох
буолуо суоҕа. Онон сло-
хтох поставщиктар (ят-
түт комбината, лесопу-
нчат, лесхоз, майы та-
һастыыр комбинат, о.
д. а.) үлэлэрин күүр-
дэллэрэ эрийлэр. Рэй-
совет кинилэргэ ирдиби-
ли улаатыннараары ком-
муньүүстүгүн буолла.

«ССРС-на бас билин туһуман» Союуиунан сайайтарар тэригтэлэргэ, ол ийгээр потребкооперацияда эмээ, экономичес

кай босхо буолууларыгар кыах бэриллибэтиннээ, кооперация бэйэтин иһинэн сага кыра кээмэйдээх предприниме-лары, кооперативтары төрүөйэр, киһилэр устаапы-рын бигэргэтэр быраам-таах. Бу, биллэн турар, оччорон таһаарар эйгэ-дэ эрэ сыһыныахх. Холо-буур, райпотребсоюз бэйэ-тин тэрилтэлэрин арен-далыан эбэтэр атыыл-дан сөл. Биһиги санаабыт-гар, кыра некариятлар, кулинарнай сыахтары, кыра маданыллылары арендаһаахха сөл. Онон пайыцинтаахтар бэйэлэрэ булан-галан үлэ-лэһиннэ-рин, оройуонга саганы олохтообулуга хорсундук-таалларын эрийэбит.

Пайцнктаахтар киллэрэр үлгэрэ аны хаарчах-таммат. Тейнэу бабарар утан бэйэ тарилтэтин бөрөгтүөххэ сөл. Ким элбэх пайы укпугт нивинки өртүгэр табаары ылар кыага үрдүөбө. Гарантты-даммыт табаарга (авто-машинна, мотоцикл, о. д. а.) үбү утарыгар чэчэтин көрүлүөбэ. Кредиттин туһаныыга бинч оннук буолуога. Олөн пайцнктаах бүтүн киллэрбит үбү потребкооперация сарсыыны сайдыытын, бэйэтин тус олодо уйгулаах буолуутун хааччыйар. Нирит пай үбү потребобщество советтарынан хонтуруолланар кыйдах туһанары эмиа кинилэр быһараллаар.

[illegible]

П. КИРИЛЛИН,
райпотребсоюз
бырабылманын
председател.

[illegible]

Мунһаахха ССРС Министрларын Советын Председателэ, Н. И. Рыжков союзнай правительство чилиэннэро, кэксэ союзнай, автономнай республикалар уонна автономнай уокуруктар, кырааһааар уонна уобаластар салаааччылара, ССРС Президентскэй Советын чилиэннэро кыттыныны Ылытытар.

МОСКВА, (ССТА). Улар
рыткылар бөлүгөмүнүн
суолдарын устуу салгы
халдак барыахха, дайдуу
уоскээбит мунутуур сы
тыы быгымага-майгыга ту
гу тынаахха — бу мыйты
ларга хоруйу биничи но
руопут ким-хайа ииничи
парламентарийдарган, бө
бөтэ талыт дьонуттан
эрэйэр. ССРС Верховная
Советин төрдүс сессията
гар сөтүннэ 16 уонна 17
күннэригэр уларыта туту
ууун суолтааах сорунта
ра дүүүдлөнүшүннүлөр.

Ааспыт субботагаар
жуннах М. С. Горбачев
ныһас тыл этинтинэн са-
балармыта. Эрде оҕорбу-
датылаантыгар эһии ССРС.
Президең дойдуну кран-
кыһан таһаарыһа, ради-
кальной реформалар суол-
ларыгар баар мэхэйдэр
туоратыһа бейэтин про-
грамматын эттэ.

Президент, чуулаан
ССРС Федерацийтын Со-
ветын сүбэлээр органи-
зацин уюуна республикалар-
дуулуурдарын сүрүнүү-
дэяйылаах структурада
кубулутара эттэ. Феде-
рация Советын рабочай
органынан республикалар-
никн ардыларынааы ном-
мит буулуудун сөл, он-
но бастайааннай төрүкн
олотурн союзнай респу-
бликаларн кирэйдээн нөр-
дөрөр үрдүн квалифика-
циялаах специалист-экс-
перты кызылуктар эттэ.

Бу түгэлтээ, днэтэ М. С. Горбачев, Президент юн Советы суух огорууг бариыхха, Президентэй дойдү куттала суух буюу дуутун советын тэрийнэххэ, кппнгэ толоруулаххылаанх. Президент бэс бэрнээрэн туран уталыппанка төрдүүгэ уларытан тэрийнэххэ, онгэнэ структурнай уонш кадронэй уларыттыларын киллэрнэххэ, эртэртэй сүбүхэтэри туоратымахха, сагалары тэрийтэлнэххэ наада. Министрдэр кабинеттарың састабыгар сана, инниэтиэваллах, аны сэлэни толкуйдаах дьон киириэхтээхтэр. Вице-президент туһунаа боппуруу буулаар наадада кэсэ дэн туар. Днэн бэлнэтэ

эл М. С. Горбачев. Итгнй
кыгта тэнгэ олохтоох
толеруулах органнар
нодүүстээхтик үлэлээһин
шрын хааччыйар булгучу-
луулах быһаарышлар
ылыллыах густаахтар,
Итгнй барытын уталыш-
папка, союзнай дуосгабары
кэтэсплэнэ оморор бул-
гучулуулах.

М. С. Горбачев атын да
итгилэрнй ышларда. Олор-
тон биридестэрэ—право-
порядогы бөбөргөтүү,
Президентэ аваллаах су-
луустаны тэрийнй туран,
бийиги дойдубут хас
биирдин гражданныгар
куттал суох буолуутун
хааччыйыы.

Ийнхэн салгам ССРС
Президентэ чугастайга 10
— 14 күнэгэ нэхилэннэ-
ни сага үүнүүгэ дээрэ
аһынан-уелуниг хаачы-
һыма уталытмылбат дь-
һаллар переченинир су-
һаллын ырытан онгорго
уонна ниллэрэгэ орудах
бээрбэтиг иһитиннэрдэ.
Президент ураты бол-
омотону союзнай дуогабар
губунан боллуруоска ту-
һайда. Вһини сыһым-
мыт, бһниг өйдөбүлбүт
уонсай знаменателини,
днэгэ минн, союну чэбди-
гирини уонна харыстан
хааллары буслар. Союз-
най дуогабар бырайыга
сүнһүүнэн бөлэм уонна
нылгас болдьох иһинэн
республикалар Верховнай
Советтарыгар ытыллы-
да.

Тыг этээччи армия проблемаларыгар болдомтону күүһүрдэр дьоһун суолталааһын бэлэттирини наадалааһынан вахта уолна ССРС Верховнай Советыттан армияра бьээтти анализ толорор ыһады биэрэр уолна билиги государствобуттар куттал суох буолуутун көмүскэлрин турааччылар преситижтарин хааччылар сокуону утадылласка ыһаарыгар нөрдөстө.

Президент болдомтону Верховнай Совет уолна мнэстэтээчи Советтар ыһаа сыбэстээх үлэһиллээччир, үлэлэрин сүрүнүүртэ бары өртүнүн көмөлөһүү наадалааһар туһаайла.

Ити коннотат тэнийби:
дискуссия бүтүүүгүсүр Вер
хоннай Совет чилинээр
государственной быллас
структураларын реформа
лаабыгыг усина бөдөр
түүгү тууаайыллыгы
этиндэри сунуууэн ол
рээтиндэр. Ити нини 31
депутат куластаата, 18
депутат утарда. 31 депу
тат туттууна.

СОРС Верховный Совет
тынан тарыллыбт редан
ционнай комиссияда
лалатар муньяхтарыгар
комитеттарга уонна комис
сияларга өҥөһүллүбү
эттиллэри уонна бэлэтэ
һиннэри учуоттаан туһаан
наах ууруах бырайыагы
сентэрэ өҥөрүтүр уонна
ону сессия көрүтүтүр сө
түннүн 23 күнүтэр кил

СССР-ын Ерөнхий Сөргөлдөөний
Түүхэн Засагт газрын тусламжтайгаар
1990 оны 17 сарын 17-н өдөр
ураах болно.

түбээнхлэрэн уонна партийнай тэрилтэлэргэ итээннэ пленумна буолан ааспын дууллаһыннэлэри учуоттаан Кини Комитет уонна Кини Хойутуруоллуур Комиссия РСФСР Коммунистическай партиятын үлэтин сүрүн туһайымылары бигэртэттилэр. Бу болпуруска киэп уурдах ылымынна, Бастайааннай комиссиалар тэрилиннэлэр, кинилэр састааптар бигэртэтилиннэ.

Пленум докумуоннара уонна матырыйааллара бэчээттэниэхтэрэ.

(ССТА)

ҮЛЭ ПРОГРАММАТА ЫЛЫЛЫННА

Сэтгүүлчид 15 күнээр РСФСР Компартийн Кийн Комитетын уонна Кийн Хонтуруоллуур Комиссиатын кизг ыгырыллах пленума буолла.

Пленум ааһан иһэр кэм уонна РСФСР Компартийн үлэтин сүрүн туһайымыларын туһунан иттиинэ РСФСР Компартийн КК структуратын туһунан болтуруостары көрдө. РСФСР Компартийн КК бастакы секретара Н. К. Полюзов дахылаата уонна КК иккис секретара А. Н. Ильин иштэниэрэстэ истидиһилэр.

Сийносна: нуучта киэргэл тагаһын бэйбэ
мээрэйдээн керүү.
Н. Тарабаншун фотота. (ССТА фотохрониката).

Хабаровский. Манна эйэ уонна доҕордоһуу советскай-японскай бэрээһининьыга буолан ааста. Бу событиелар Дальний Востокка Эйэ советскай фондун олохтоох отделениетын кытары миса биргэ үлэллэр «Сомота Фаундэйшн» японскай тэрилтэ делегацията сэлдэһмэ саараларына. Бу сырыыны бүтүһүнүүтүн советскай фонд үбүлүүр. Японскай өрүт бэйэтин өртүттэн кыравай клиниккалар медицинай оборудованын туһунуона.

Нэһиличэннээ олобун-дьаһабын хааччыыы производственной комбинатыгар

дизиннэ ортогугар нэгдэн бийрэрби-
ли ылла. Оройсонга комбинат
огорон таһаар бордонуусуула-
рын быыстаткалара тархалар. Со-
рох маастарлар чулуу огоруктара
республикага уонна нини тас ор-
түгөр буолар быыстаткаларга кыт-
таллар.

Телевизоры өрөлүүн-
нээччилэр (биритэдынир
Н. В. Сергеев) соруудах-
тарын 4 тый. солк.
аһаран иһэллэр.

Билиги комбинапайт 1966 сылтан Сэйэтэ тусна тарилта быһыытынан үлэлиир. Ол кининэ, үгүстэр билэргит курдук, билигиниэтэ нэп маһы таҥастаах комбинаты, оччолорго промкомбинаты кытта биэр элибит. Билигин коллективэ 230 үлөһүттээх оройуон биэр улахан промышленнай тэрилтэтигэр биллэр. Нөһүлэһиннээх өҥө 21 корүмгүн өнөрүбүт. Ол иһигэр эр киһи уонна дьахтар тас таҥастарын чараас таҥастары тигэбит, атах таҥаһын өрөмүөннүүбүт, өнөрүбүт. Ону тэҥэ тутуу бирикээздэлэрэ, сувенирнай сыах бааллар. Итинтэн да атын араас өҥөлөр өнөрүдүллэр. Туруоруммут сорукапугун толорууга үлэ күүһүрэнэ, суохтук барар. Ол түмүгэр промышленнай тэрилтэлэр социалистической куталаһыкыларыгар оройуонга ийинки күөҥкэ сыйдыабыт, республикада управлениебыгыгар биэр бас

тыг үлдээгчийн байдлыг.

Комбината бастыг үлдээх сыхагчтар, коллективтар, биригээдэлэр, бигдрдиглэн үлэһиттэр суох буолбагачтар. Кинилэр кэбилийнээс ортотугар дингэ ытхытабылынан туһаналлар. П. И. Шестаков салайар тутуутун биригээдэтин үлэһиттэрэ, атах таһаан тигээчилэр дьон ортотугар киирэх тылын ахтылаллар. Комбинат онгоһуктара хаачыстыба ортунан сакаасчыттарга сирдэрбэттар. Билиги истэниһэнирбит, тутуаччыларбыт, сувениры онороочуларбыт эстэрэгэр үгүс махтал тыллар эгидэллэр.

Рабочайдар ўзлари тарилта уошна
оройуон обшчествоний олохторун
ойтта таба дугьорэнииллэр. Кини-
лэр спорттиная курухтанииллэргэ,
атви да даялаларга активнайдык
кысталлар. Быйыл коллективки
«Хомус» ансамбль тарилтаи дэни-

дизиннэ ортогугар нэгдэн бийрэрби-
ли ылла. Оройсонга комбинат
огорон таһаар бордонуусуула-
рын быыстаткалара тархалар. Со-
рох маастарлар чулуу огоруктара
республикага уонна нини тас ор-
түгөр буолар быыстаткаларга кыт-
таллар.

Сүбү күнүрөсө олох-дубах оңот-
тукөн нөбүлүзүнүн хаччылар
комбинат сорох смахтары таас
варианынан тутулубут Оңо санга
дүйнөтүн киниргэхтө. Мантан нү-
нүз нүстөнөр сүлх, параммакерий,
фотографил ити дүйнө үлүлүхтө.

Рынок сыбынанабылларыгар киириниэн сибэстөөн үлэни-хаһнаһы сагалыы уларыта тутары былааннаабыт. Үлэинтөр хас да идэни баһыйыларын ситиһэргэ, өгө сайа көрүөнүөн кэллэрэргэ, нэһилиэниэни өгө араас көрүөнүнөн көбө сыддан хааччыларга суоттаабыт. Төһө дадалы сорох уларыыбылар тахсыбыстарын иһин, урукку үтүү үгэстэринин салтыыр баарлаахпыт.

Ингэнэр сыхах ном-
бинат бннр сээмай ула-
хан сызыглан буолар.
Билигин 4 бнргээдэ
үдэлннр. 2 бнргээдэ
чигчэки тагаһы тнгнн-
нэн, 2 бнргээдэ та-
гаһы тнгннэн дьа-
рыктанадлар. Рынч-
най сыһаннаһылар-
га кннр дэхтнннн. Бн-
һнн өгөбүт уларыһа.
Ол курдук, нэлнлнн-
нэттэн кннр сажаа-
стар бэйэлэрн эрэ
матырыаалларын н
толоруохтут. Оттон
комбинатка нэлэр ма-
тырыааллартан үрдүк
квалификациллаах спе-
циалистар араас модел-
ллаах тагастары тнгн-
нэр. нэлнлннннннн
дусгабар быһыһынан
бнһылдыбыт сыһаада
атылылахтара. Маны
толорутта сылахха пол-
дектнннннннн. Он-
но кннрлэлэр: үрдүк
кылаастаах кннрнннн-
ччлар Б. Д. Сннцев,
Е. В. Бнрншкова, нн-
тэнэр өгөбүктэр кон-
структордар А. П. Ади-
насьева, бастакы кы-
лаастаах маастар Н. С.
Нннфорова, бэһнс раз-
рядтаах кннрнннннн
Д. Т. Фомнна.

Атах тасгаһын тигэр сыах 15 үлэһиттээх. Бу дьоруус коллектив, оройуон кииниттэн ураты. Мугудай, Хамаахыт наһиизэнтэрин, Субуруускай аатыннан соххоу хааччыйар.

'Сыях үлэһиттэрэ убаһа тыһыттан унуты, хромойго уоһаа зам-шевэй: салпыкылары, тыстар кырадаһыктарыттан оҕо атарын таһаһын тигэллэр, таба тыһыттан тигиллэһэт унутылары өрөмүөн-нүүллэр. Кэлэр сылга суумкалары, косметика-лары, чараас боол-дохтоһон дыахтар, эр киһи, оҕо атаһарын танаһын тигэхтэрэ.

Коллектив иши туттар үлэһиттэринин уны, саппакы оһун итгээччилэр Л. Г. Кайдалова, А. Т. Мордосная, М. И. Петрова.

сувенирный сых маастарлар: Г. П. Дьячковская, Л. Н. Захарова, А. М. Аммосова, улларааччылар А. С. Макаров, Г. Н. Захаров, В. С. Аммосов, приемщик Н. Д. Аржанов буолаллар.

Якутскаяга буолбут
Дьонөгөй ыһыгар
Урук Уолан кестүүмүн
тикпиит. Сотураа-
ыта Нерингир куорат
15 сытын туолар юби-
лейтар биниги кол-
лестия быһастаама-ау-
кционига ситиһилээх-
тик кыттан кэлэ. Тик-
пит суумналарбыт, оё-
атаары тааастарын,
сылгы тириинти сым-
һыттан тигиллэбит
дыахтар утуктуктэрин
бэрт хамааратык, икки-
үс бун сыһаада атыы-
ластылар. Маастардар
Л. Г. Найдолова, Л. И.

Захарова, Г. П. Дьячковская онкофактарын үрдүктүк сыналгатылар.

Кавеннэри нятары өйдөспөт быһыы тахсааччы. Ол курдук, кулун тутартан «Сыйыгар диэри» нэһилиэгиннэ бэйэтэ матырыйаалынан унты тиктэригэ уонна уулаһына сакаас бэрэбэт. Күһүн бары тэҥнэп нэлээнэр санаастыһылар. Түргөһүк бүтөргөзөрү эһэһыллар. Бу кэмгэ үлэ режими кэһиллэр, икки өртүтүн өйдөспөт баһаһыанна үөскүүр. Бирэ уларааччы ыйга 160 наара атах таһаһылларар, сылга ортоһунан 2000 наара буолар. Бу уонча тыһыһыч кэһини хааччһыарга ырааһынан тийһөт.

Олох-данах өгөгтүнэн хаачтйаар комбинат
өгөлөрүн приемнуур пууннарын үлэлэрин ре-
жимэ:

Сарсыярда 10 чаастан кнѣѡ 17 чааска
двѣри клѣеннѣри кытта үлѣлѣлѣр. Эбизтѣрэ
14 чаастан 15 чааска двѣри. Өрүүр күнѣрэ —
баскыгынанъа уонна бөндүзүннѣя.

Парижхерей сменан сарсыарда 8 чаастаи кичэ 20 часаа диэри үлээлэр. Бэнидэиньикэ, субуотада—сарсыарда 9 чаастаи 18 чааска диэри. Өрүүр күннэра—баскылыанна. Химическэй зааванада ый бастаа чылыһаларгар сүрүүү ытыллар.

Мяндагаайыга, Дирингэ, Чыаппарага, Сылаага, Одьудуунга. Өндүзлэрэ бааллар. Кинилэргэ барыларыгар биир дин кырыяаччы, уонсай 20-чэ икстэннэниг баар.

Оройуон кинигэсэр 3
тан тахса нистэһиһээт,
кырыһааччы, изиһиһээт
тэрдээдэ фэлиһаллары хо
боон туран уосеһаа 30-
атах таһаһыи тигэр уон
уллар маастардар үл
дэһээт.

Комбинат пилорамалаз
түүгү биртгээдэлэрдээ

Үлс көрсөткөчү	1985 с.	1986 с.	1987 с.	1988 с.	1989 с.	1990 с. 10 млнга
1. Ата-ананын өрүмүнө	57,6	66,4	69,0	68,5	62,1	44,5
2. Ата-ананын тигин	72,9	80,7	101,3	99,0	115,0	106,2
3. Тагааны өрүмүнө	12,5	16,2	17,6	30,5	24,1	19,3
4. Тагааны тигин	135,7	132,3	142,1	159,3	164,4	147,0
5. Тринотаж тагааны атылааны	13,3	15,6	17,8	16,5	18,1	14,9
6. Радио, телевизор өрүмүнө	21,1	26,6	26,2	31,1	32,1	25,1
7. Дыңгыз тутулдар электроприбор- ары өрүмүнө	6,7	8,3	6,0	7,8	8,7	9,7
8. Чагы өрүмүнө	5,7	6,3	6,0	2,9	5,0	7,4
9. Тимир оюнулары атылааны	0,9	10,9	8,3	14,6	13,0	12,7
10. Транспорт өрүмүнө	3,3	4,2	9,8	4,1	14,1	13,2
11. Дыңгыз тарилы өрүмүнө	5,6	11,4	0,4	0,6	3,2	3,7
12. Дыңгыз тарилы өңүрү	13,7	8,0	26,1	25,2	30,3	33,4
13. Химияга өңөтө	1,0	2,8	1,4	2,0	2,0	1,2
14. Дыңгыз өрүмүнө, тутуу	39,3	46,5	59,8	61,0	78,5	55,7
15. Хаарыска түшүрү	53,8	55,7	48,7	45,7	52,7	44,6
16. Паринмахерский өңөтө	22,7	24,3	27,6	34,1	38,0	29,9
17. Прокат өңөтө	—	—	1,1	1,1	0,5	1,2
18. Транспорт өңөтө	7,4	5,7	2,3	3,4	6,2	3,5
19. Т/х бордуукусулары өңүрү	—	—	2,0	4,9	3,2	6,1
20. Ритуальный өңөлөр	41,8	34,5	35,5	43,0	36,4	42,0
21. Араас быстах өңөлөр	15,3	15,2	23,9	27,4	41,4	23,5
Бардык	530,3	571,6	632,2	682,7	749,0	644,8

ХАНА базарар үлдэв. Бэйз сөбүлээн тал-быт идэтнiгэр ер сьт-ларга баринилзэтик, буолан баран өссө биir тэрилтэдэ үлэлзэхин үтүе түмүктэрдэх буоларын сүлх корддор. Итинниk биir кининэ изнилзэ-ннэн сүлх-дьаах өнөгү ик хаач-чийар комбинат ылазынай инжениерэ Наан Семенович Шело-мов буолар.

Кийн 1961 сэлдээххэ
Янускайдаады ремес-
ленэй училище меха-
нистарты бэлэмнээр отде-
деныгын ситхиинлэххэж
үөрмөн бүтэрбита. Очло-
дөөрөө нэхилкэйнээн
олох-ааһах онотунэн

хааччылар комбинат ма-
ны тапастыр—комбинат
ты ытга бигр тарилат
иэ. Иван Семенович
комбинатта механикчаан
үлэли киирибита. Онто
ыла төһөлөөх сыллар
уһуннулар төһөлөөх са-
лайлааччы уурайда... Бу
кэмгэ үлэһэбит дьону
тодо эри «үлүгүрүү бо-
но» диири ааттыылар. Ити
этири сорохторугар сыһы-
на суох. Ол хаччы туо-
нутууан ити сылларга
үлэ хайа бадарар фрон-
тар үлэ туһа диири туох
баар сырдалары биэрэ
үлэһэбит дьон ити бу
гүлүгүр диири дьон-но-
руот убаастабыллыны ту-
һаныыллара буолар. Ма-
ны ханнык да утарыыны
ханнык да долгун согуу
суоҕа.

Иван Семенович Билин
тин сэтгэхсн чигэтэй
кэгэтэй 18 сэтг устай
тэртэй бинр сүүрн сн
циалийн бийлгэсэн
үлээсэн кэлд. Билин
комбинатыт республика
да үчүтэй үлэтнэй бил
лигитер ийн өнгөт ула
хал. Ол курдук, хас
бинрдин сыха билин
бириамэ кордүүлүгэр
сөн түбөлөр оборудова
нгийн хаачылына.
Атах тагаһын түгэр уон
на өрмүмүнүүр сыха (са
биндессей Н. Н. Петро
ва) араас онгоһунтары
нан, саха национальнай
тагастарын пропаганда
лаһынынан республика
да кизигник билинэ. 1989
сыллаахха модельнай
атах тагастарын тиринт
тэн тигин сыбаа Мында
даайытаары олох-дьаһах
өнгөтүнэн хаачтылар фи
лиалга аһыллыгыта.

Манна байаларын идээл-
рүн байгалаарыг нэргэл-
тин Татьяна Николаевна
Решетникова, Днудор
Днудорович Софронев
онгорбут араас бичиг-
лах салтхыгалаа ний-
лэмнээ улахан сэтгэрийн-
түн бэлмэлэр.

[illegible]

убаастабыллы ылыан ыла. Бийиги комбинаттыг улааниттарин угус орту дөрө техниканы ытыарыкка сибээстээхтик улааттыллар. Олортон сэрэхтээх буолууга Иван Семенович не дуунаттыттан ыласан, дьинизээхтик турунан туран улааттар. Ол да иһин кээккэ сылларга техникаттан оһоллонуу, ээрин түбэлтэлэрэ тахсыбаттар.

Үүнтэй холобур үчүгэй сабыдмалдаах. Бийиги комбинаштыгтар Илан Семенович туйагын хатаралчылар абыга суухтар. Нистиниэгэр нэбилэниэгэр өгөтү өгөрүу туйгуна. Е. П. Савина, Р. Г. Трофимова, 28 сүл, Т. И. Романова, У. А. Шестакова, А. Е. Барашкова, Т. Н. Варламова, И. Н. Петрова уо. д. а. суурбэтэн тахсылы сүл устата комбинакка үтүө суобастаахтык, талаарымлаахтын үчүлүлү сүмдүлээр.

Үлэ дэвгизэх баймастар агардас тушааншаах эрэ үдэлэринэн мунгурдамматтар. Кинидэр тэрилтэдэ бытыллар дьаһалларга, үдэлэргэ куруун инники кувтис сымдээччылэр. Олох кнэг суолугар үктэммит эдэр специалисттарга опыттаах үлэнтгөр бидилэрин корүүлэрин тэнтгэ үдлэстэдлэр. Комбинат коллентива эдэр специалистрын А. П. Дьячковская, Е. Д. Сивцева, Е. Е. Баранкова, В. А. Сергеева, А. С. Гуляева, М. И. Петрова үдэлэринэн кнэн туттар.

